

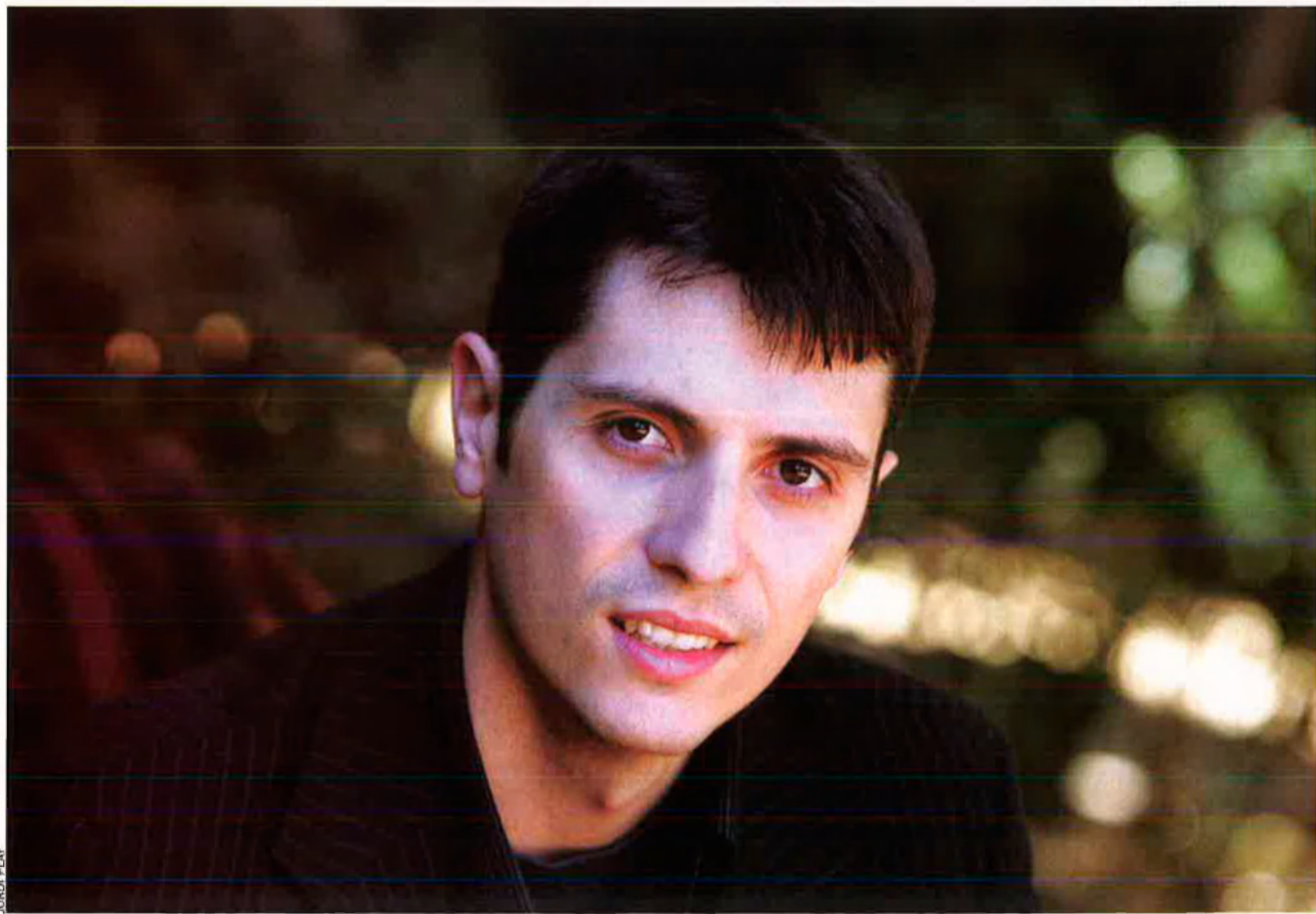
La primera sensació que hom té fullejant les primeres pàgines del seu llibre és gairebé la mateixa que llegint la novel·la *1984* de George Orwell...

—És cert, no hi ha cap precedent a la història d'una societat, com la de Corea del Nord, que hagi assolit una transformació tan gran de la ment dels ciutadans. Els líders nord-coreans, el desaparegut Kim Il-sung i el seu fill, Kim Jong-il, defensen que el *juche*, el marxisme-leninisme a la coreana, ha d'aconseguir transformar les ments fins al punt d'extirpar tot residu de la societat antiga. Un règim que ha exercit aquest control durant seixanta anys ininterromputs no té cap precedent, com tampoc no el té el nivell de glorificació que la població dispensa als líders. No hi ha cap país del món en què el seu president sigui un difunt, com és el cas de Kim Il-sung, l'home nomenat "president etern" del país.

—El control sobre les ments, que es desenvolupa principalment a través de l'educació i dels mitjans de comu-

“Corea del Nord té clar que sense la bomba atòmica acabaria com l'Iraq”

Roger Mateos (Barcelona, 1977) acaba de publicar el llibre 'El país del presidente eterno' (Editorial Milenio), on recull en forma de crònica els detalls d'un viatge a Corea del Nord fet l'estiu del 2004. Aquest col·laborador d'EL TEMPS té el privilegi de ser un dels pocs periodistes occidentals que ha pogut visitar aquest país asiàtic convidat per les autoritats del règim. N'explica la seva experiència.

nicació, és tan ferri com es desprèn del seu llibre?

—Un ciutadà de qualsevol lloc de Corea del Nord, des que es lleva fins que se'n va a dormir, rep constantment consignes i tota mena de missatges relacionats amb els líders per estimular el seu esperit revolucionari. Al matí, quan surten cap a la feina, es troben bandes de música tocant pels carrers; al lloc de treball el fil musical emet constantment cançons patriòtiques, hi ha murals amb imatges dels líders i es-lògans a les façanes dels edificis. Fins i tot als trens hi ha una locutora que llegeix fragments d'articles de llibres o diaris...

—Mentrestant, però, el Govern s'esforça per mostrar que a Corea del Nord es viu molt bé, que no hi ha privilegis, sinó la més absoluta igualtat entre els ciutadans. Això és cert?

—El problema és que, des de fora, davant un règim tan estrafolari, es tendeix a acceptar tòpics que no s'ajusten amb la realitat. A vegades, sobretot als Estats Units, diuen que Corea del Nord és el país més pobre del món, el més subdesenvolupat; s'escampen rumors que parlen d'excentricitats dels líders i coses per l'estil.

—De tota manera, els organitzadors del viatge que vostè va fer negaven que al país hi hagués fam, deien que tot era propaganda nord-americana, mentre que, efectivament, hi ha un Programa Mundial d'Aliments de les Nacions Unides per a Corea del Nord...

—La població de Corea del Nord passa dificultats greus. L'esfondrament de la Unió Soviètica va provocar una greu crisi que tot just ara comencen a superar. El programa de les Nacions Unides, demanat pel Govern mateix, porta aliments a bona part de la població. En aquest sentit, les autoritats reconeixen que no hi ha autosuficiència alimentària. Tot i això, Pyongyang, la capital, és una mena d'aparador del règim, una ciutat que mostra elements de ciutat desenvolupada, com per exemple el metro.

—Una altra de les obsessions del règim de Pyongyang és la reunificació de les dues Corees. Què significaria això per a uns i altres?

—Als anys setanta l'economia de Corea del Nord era més potent que la del

Sud. En aquest moment, però, el cost de la reunificació seria molt gran per a Corea del Sud, fins a quatre vegades superior al preu que va costar la reunificació per a la República Federal Alemanya. També hi ha el problema de la presència de les tropes de l'exèrcit dels Estats Units al sud, així com la diferència ideològica que separa les dues Corees. A més, Corea del Sud tem que si s'obrissin les fronteres hi hauria una arribada massiva d'immigrants.

—Cosa que demostraria que a Corea del Nord no es viu tan bé com les autoritats volen fer creure. En aquest sentit, algunes ONG han denunciat que el règim nord-coreà procura eliminar tot focus d'oposició, cosa que, segons aquestes associacions, implica milers de presos polítics i, fins i tot, l'ús sistemàtic de la tortura...

—Les denúncies provenen de molts fugitius que passen la frontera amb la Xina i en donen testimoni. Segons un informe de Human Rights Watch, milers de nord-coreans han arribat a la Xina, on cauen en mans de les màfies i, si són dones, en xarxes de prostitució. A més, com que la Xina és un aliat de Corea del Nord, molt sovint els fugitius són repatriats i tractats pel règim nord-coreà com a traïdors. Les ONG denuncien també l'existència de camps d'extermini a Corea del Nord, però el règim ho nega i argumenta que són camps de treball que tenen com a finalitat la reeducació dels presos.

—A Corea del Nord, segons es desprèn del llibre, viuen obsessionats per l'amenaça d'un hipotètic atac dels Estats Units. Un company seu de viatge, un nord-americà, fins i tot, va estar a punt de quedar-se retingut al país acusat d'espionatge...

—Sí, però això és normal si tenim en compte que, tècnicament, els nord-coreans encara continuen en guerra amb Corea del Nord. Als anys cinquanta les dues parts van acordar un armistici, però el tractat de pau no s'ha signat mai.

—Vostè creu realment que Corea del Nord ha aconseguit desenvolupar la bomba atòmica?

—Des del moment en què l'octubre passat van fer l'assaig nuclear i que la comunitat internacional, amb els Estats Units inclosos, ho han reconegut, es pot donar per fet que no és un invent

del règim. El que no se sap és quina és realment la quantitat d'armament nuclear que poden tenir.

—Amb quina finalitat creu vostè que Corea del Nord ha perseguit tenir la bomba atòmica?

—Al meu entendre, és clar que la finalitat ha estat principalment defensiva; és a dir, davant la teoria de l'eix del mal impulsada pel president George Bush, les autoritats nord-coreanes van tenir clar que sense la bomba atòmica acabarien com Saddam Hussein a l'Iraq. Com que els Estats Units no han volgut signar un pacte de no-agressió, el règim coreà manté la premissa que si és atacat, respondrà.

—Sembla, però, que ara el règim s'ha avingut a suspendre l'activitat atòmica a canvi d'ajut occidental. Al seu parer el desbloquejament dels fons que Corea del Nord té en un banc de Macau i les converses a sis bandes que es mantenen poden acabar resolent aquesta qüestió per la via diplomàtica?

—L'any 1994 Corea del Nord va signar un acord amb l'aleshores president dels Estats Units, Bill Clinton, arran del qual van aturar l'enriquiment d'urani a canvi de subministrament energètic i d'una sèrie de compensacions. Tot això va canviar amb l'arribada de George Bush al poder. Davant l'amenaça de ser atacat, el règim de Corea del Nord va reactivar el seu programa nuclear. El problema és que amb tot això s'han perdut sis anys per pacificar la regió. Les converses a sis bandes que han tingut lloc aquests dies, així com el desbloquejament dels fons, són un primer pas imprescindible i esperançador.

—Creu, doncs, que els Estats Units i Corea del Nord segellaran una pau definitiva a curt termini?

—Al meu parer hi haurà dificultats per posar en pràctica els termes dels acords i, sobretot, que les dues parts respectin els compromisos. Serà molt difícil que el règim de Corea del Nord renunciï al seu programa nuclear si els Estats Units no es mostren més flexibles. El problema principal és que tots dos països es miren de reüll, és a dir, hi ha una desconfiança mútua extrema.

Xevi Camprubí